STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39308
13 november 2026

Biomedisch vervolgonderzoek naar ME/CVS: samenwerkingsstimulans ONDERZOEKSPROGRAMMA ME/CVS, ZonMw

Datum openstelling: 10 december 2026

Deadline subsidieoproep: 11 februari 2027, 14.00 uur

Colofon

Met kennis werken aan een goede gezondheid voor iedereen. Daar staat ZonMw voor. ZonMw programmeert en financiert onderzoek en vernieuwing in gezondheid, zorg en welzijn, stimuleert kennisinfrastructuren en het gebruik van de ontwikkelde kennis. Samen met partners werkt ZonMw aan het signaleren en agenderen van kennisbehoeftes. Belangrijkste opdrachtgevers zijn het Ministerie van VWS en NWO.

Voor meer informatie over het onderzoeksprogramma ME/CVS kunt u contact opnemen met het secretariaat via e-mail mecvs@zonmw.nl of telefoon 070 349 54 71.

Auteurs: Minne Prüst en Babs van Haaren
Datum: 10 december 2026
Plaats: Den Haag

Inhoud

1. Leeswijzer
2. Over de subsidieoproep
2.1. Achtergrond en context
2.2. Doel
2.3. Beschikbaar budget
2.4. Belangrijke data
3. Voorwaarden voor aanvragers
3.1. Wie kan aanvragen?
3.2. Staatssteun
3.3. Samenwerking met derden
3.4. Wat kan aangevraagd worden?
3.5. Het opstellen en indienen van de aanvraag
3.6. Voorwaarden voor indiening
3.7. Subsidievoorwaarden
4. Beoordelingsprocedure
4.1. Procedure
4.2. In behandeling nemen van de subsidieaanvraag
4.3. Beoordeling
4.4. Besluitvorming
4.5. Beoordelingscriteria
4.6. Kwaliteitscriteria
4.7. Relevantiecriteria
5. Vervolg en verplichtingen
5.1. Verplichtingen
5.2. Impactverslag
6. Contact en overige informatie
6.1. Inhoudelijke vragen
6.2. Technische vragen
6.3. Informatiebijeenkomsten
6.4. Downloads en links

1. Leeswijzer

Deze subsidieoproep valt onder de verantwoordelijkheid van ZonMw. In deze subsidieoproep staat beschreven wat het doel is van de subsidieoproep, hoe de aanvraag- en beoordelingsprocedure zijn ingericht en aan welke voorwaarden de subsidieaanvraag moet voldoen. Dit document geeft daarnaast een overzicht van de verplichtingen na toekenning van de subsidieaanvraag. In Hoofdstuk 6 ‘Contact en overige informatie’ staat beschreven hoe u contact met ZonMw kunt opnemen. We raden u aan om deze subsidieoproep goed door te nemen. Zo weet u wat er van u wordt verwacht wanneer u een subsidieaanvraag indient.

2. Over de subsidieoproep

2.1. Achtergrond en context

Onderzoeksprogramma ME/CVS

Deze subsidieoproep maakt onderdeel uit van het Onderzoeksprogramma ME/CVS. Patiënten staan aan de basis van het onderzoeksprogramma ME/CVS met het burgerinitiatief 'Erken ME'. Hieruit volgde een advies van de Gezondheidsraad en een biomedische onderzoeksagenda ME/CVS. Eind 2021 ging het onderzoeksprogramma ME/CVS van start met als uiteindelijke doel van het onderzoeksprogramma ME/CVS om de gezondheid, kwaliteit van leven en maatschappelijke positie van ME/CVS-patiënten te verbeteren. Deze oproep valt onder de programmalijn Biomedisch onderzoek. Deze programmalijn richt zich op het ontwikkelen van biomedische kennis over het ontstaan, de aard, de diagnose en de behandeling van ME/CVS.

Aanleiding oproep

Binnen het programma zijn in de eerste subsidieronde 2 consortia gefinancierd, het Nederlandse ME/CVS Cohort- en Biobank-consortium (NMCB) en het MECFS Lines consortium. Binnen de consortia wordt momenteel via 17 projecten biomedisch onderzoek naar ME/CVS uitgevoerd vanuit verschillende disciplines zoals microbiologie, immunologie, neurobiologie en genetica. De consortia zijn bedoeld om een kennisinfrastructuur op te zetten voor langdurend onderzoek naar ME/CVS. Hierin wordt ook gewerkt aan kennisbenutting en doorgeleiding van onderzoeksresultaten. Meer informatie over de consortia en projecten is te vinden op de programmapagina van ZonMw.

2.2. Doel

Het doel van deze subsidieoproep is om samenwerkingsprojecten te financieren die antwoord geven op fundamentele kennisvragen over het ontstaan, het verloop en/of de onderliggende werkingsmechanismen van ME/CVS. Hierbij is er ruimte voor fundamentele onderzoeksvragen die bijdragen aan kennis over de diagnose of behandeling van ME/CVS als multisysteemziekte. Binnen deze subsidieoproep kan subsidie worden aangevraagd voor het uitvoeren van aanvullende, verdiepende, integrerende en/of vergelijkende biomedische analyses naar ME/CVS. Hierbij worden bestaand biologisch materiaal en/of data uit 2 of meer van de 17 lopende onderzoeksprojecten gecombineerd en geïntegreerd. Subsidie kan daarom alleen worden aangevraagd door onderzoekers van projecten die in minimaal 1 van de subsidierondes '*Consortia voor biomedisch cohortonderzoek naar ME/CVS*' of '*Tweede ronde voor biomedische onderzoek naar ME/CVS*' van het onderzoeksprogramma ME/CVS zijn gefinancierd. Daarnaast is de subsidie alleen bedoeld voor analyses waarbij data en/of biologisch materiaal uit minimaal 2 projecten worden gecombineerd, vergeleken en/of gezamenlijk geanalyseerd. Projecten waarin nieuwe gegevens of biologisch materiaal worden verzameld, vallen buiten deze subsidieoproep. Dat geldt ook voor onderzoek dat zich uitsluitend richt op één afzonderlijk project. Daarnaast kan er geen subsidie worden aangevraagd voor projecten die zich voornamelijk richten op dataontsluiting. Dit zijn activiteiten die zich richten op het beter vindbaar en herbruikbaar maken van bestaande data door anderen.

Door onderzoekers en gegevens uit verschillende disciplines en projecten samen te brengen, kunnen aanvullende, verdiepende, integrerende en/of vergelijkende analyses worden uitgevoerd die binnen afzonderlijke projecten niet mogelijk zijn. Deze project overstijgende en waar mogelijk interdisciplinaire aanpak vergroot de impact van het lopende onderzoek. Ook biedt het kansen om nieuwe verbanden, patronen, inzichten en subgroepen te identificeren. Hiermee draagt deze subsidieronde bij aan meer inzicht in het ontstaan, het verloop en de onderliggende werkingsmechanismen van ME/CVS als multisysteemziekte. Mogelijk dragen deze inzichten ook bij aan de ontwikkeling van nieuwe hypotheses voor toekomstig onderzoek gericht op diagnostiek en behandeling van ME/CVS.

Deze subsidieronde is bedoeld om de opgebouwde inzichten uit de eerder gehonoreerde onderzoeksprojecten verder te verdiepen door samenwerking en gegevensuitwisseling tussen deze projecten te stimuleren. Samenwerking tussen minimaal 2 gehonoreerde onderzoeksprojecten is hierbij een vereiste. Deze samenwerking kan plaatsvinden tussen onderzoeksprojecten binnen 1 consortium, maar ook tussen onderzoeksprojecten uit beide Nederlandse ME/CVS-consortia. De kennisinfrastructuur van ME/CVS bevindt zich nog in het beginstadium. Met de focus op het verbinden van bestaande projecten wordt deze infrastructuur in ontwikkeling verder bestendigd en verstevigd. Daarom kunnen alleen onderzoekers die subsidie hebben ontvangen in de eerste of tweede biomedische subsidieronde een aanvraag indienen.

2.3. Beschikbaar budget

Het totaal beschikbare budget voor deze subsidieoproep is € 120.000,–. U kunt maximaal € 40.000,– per project aanvragen voor een looptijd van maximaal 12 maanden.

In deze subsidieoproep wordt het beschikbare subsidiebudget verdeeld op volgorde van binnenkomst, waarbij een aanvraag wordt gehonoreerd indien deze voldoet aan de gestelde voorwaarden en criteria. Wat dit betekent, leest u in Hoofdstuk 4 'Beoordelingsprocedure'.

Binnen het project kan alleen budget worden aangevraagd voor activiteiten die niet met eerder toegekende subsidie van ZonMw zijn bekostigd.

ZonMw kan besluiten om voor toegekende projecten van deze subsidieoproep een aanvullende subsidieoproep open te stellen, waarmee bijvoorbeeld een impuls kan worden gegeven aan de doorgeleiding en/of praktijktoepassing van de resultaten.

2.4. Belangrijke data

Subsidieaanvragen voor deze subsidieronde kunnen doorlopend worden ingediend tot uiterlijk 11 februari 2027, 14.00 uur en worden op volgorde van binnenkomst beoordeeld. Het kan voorkomen dat het subsidieplafond al voor de deadline wordt bereikt. In dat geval sluit de subsidieoproep eerder en leest u dit in de oproep op de website.
De belangrijke data voor deze subsidieoproep zijn:

Wat	Wanneer
Openstelling subsidieoproep	10 december 2026
Deadline indienen subsidieaanvraag	Doorlopend, maar uiterlijk 11 februari 2027 om 14.00 uur
Besluit	Uiterlijk 8 weken na indienen subsidieaanvraag
Online vragenuur	17 december 2026 13.00 – 14:00 14 januari 2027 11.00 – 12.00
Uiterlijke startdatum project	Uiterlijk één maand na ontvangst beschikking

3. Voorwaarden voor aanvragers

Dit hoofdstuk bevat de voorwaarden die gelden voor uw subsidieaanvraag. Eerst wordt beschreven wie subsidie kan aanvragen en waarvoor u subsidie kunt aanvragen. Vervolgens vindt u de voorwaarden voor het opstellen en indienen van de aanvraag.

ZonMw beoordeelt of subsidieaanvragen voldoen aan de voorwaarden die in dit hoofdstuk beschreven staan.

3.1. Wie kan aanvragen?

- Enkel onderzoeksorganisaties kunnen als hoofd- en/of medeaanvrager een subsidieaanvraag indienen.
- Alleen organisaties met een gefinancierd project binnen de subsidierondes *'Consortia voor biomedisch cohortonderzoek naar ME/CVS'* of *'Tweede ronde voor biomedische onderzoek naar ME/CVS'*, kunnen subsidie aanvragen binnen deze subsidieronde. De hoofdaanvrager moet de projectleider of hoofdaanvrager zijn van een lopend onderzoeksproject binnen 1 van deze subsidierondes. Medeaanvragers van lopende projecten kunnen ook meedoen als medeaanvrager in deze ronde, maar niet als hoofdaanvrager.
- De projectgroep mag niet alleen bestaan uit hoofd- en medeaanvragers van hetzelfde onderzoeksproject dat gehonoreerd is binnen de subsidierondes *'Consortia voor biomedisch cohortonderzoek naar ME/CVS'* of *'Tweede ronde voor biomedisch onderzoek naar ME/CVS'*. De aanvraag moet minimaal 1 medeaanvrager hebben die hoofdaanvrager en/of projectleider van een ander onderzoeksproject dat binnen deze subsidierondes is gefinancierd.
- Per gehonoreerd project uit de subsidierondes '*Consortia voor biomedisch cohortonderzoek naar ME/CVS'* of '*Tweede ronde voor biomedisch onderzoek naar ME/CVS'* kan in deze subsidieronde maximaal 2 keer subsidie worden toegekend.
- Een hoofdaanvrager of projectleider van 1 project uit de eerdere subsidierondes kan in deze ronde als aanvrager voor maximaal 2 verschillende samenwerkingsverbanden subsidie ontvangen.

3.2. Staatssteun

Deze oproep staat uitsluitend open voor onderzoeksorganisaties en niet voor ondernemingen. De

gesubsidieerde activiteiten betreffen onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en kennisverspreiding, welke op grond van de Kaderregeling O&O&I worden aangemerkt als primaire, niet-economische activiteiten van onderzoeksorganisaties. Omdat geen subsidie wordt verstrekt aan ondernemingen en geen economische activiteiten worden gefinancierd, is geen sprake van staatssteun.

Als een onderzoeksorganisatie naast haar niet-economische activiteiten ook economische activiteiten verricht, dient zij een duidelijke en controleerbare scheiding aan te brengen tussen beide soorten activiteiten. De financiering, kosten, opbrengsten en inzet van middelen voor economische activiteiten moeten administratief gescheiden worden gehouden van die voor niet-economische activiteiten. Hiermee wordt gewaarborgd dat publieke middelen die binnen deze oproep worden verstrekt uitsluitend worden aangewend voor de uitvoering van de niet-economische onderzoeksactiviteiten en dat geen sprake is van indirecte ondersteuning van economische activiteiten.

3.3. Samenwerking met derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van verschillende partijen aan projecten. Daarbij geldt dat ZonMw geen subsidie verstrekt als afspraken leiden, of kunnen leiden, tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de Algemene subsidiebepalingen ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan. Afspraken over samenwerking en sponsoring moeten voor de start van het project onderling te zijn geregeld.

Aanvragers zijn er zelf verantwoordelijk voor dat de samenwerking die zij aangaan niet tot onrechtmatige staatssteun leidt.

Bij een samenwerking moet in de subsidieaanvraag en begroting het volgende naar voren komen:
- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project. Dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wil maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking. De begroting dient inzichtelijk te maken welke activiteiten met de aangevraagde subsidie worden bekostigd en welke organisatie verantwoordelijk is voor de uitvoering en de daarbij behorende kosten.
- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en op welke manier wordt bijgedragen: met geld of met mensen / middelen (in-natura).
- Welke partijen worden ingehuurd of, als dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de ZonMw-webpagina Subsidies en samenwerking, bijdragen van derden.

Hoewel het niet verplicht is om een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten, is het wel verstandig om schriftelijke afspraken te maken over bijvoorbeeld subsidieverdeling, het gebruik van de resultaten en verdeling van de opbrengsten. Dien deze afspraken voor de start van het project bij het programmateam in door te mailen naar mecvs@zonmw.nl. De hoofdaanvrager is eindverantwoordelijk voor de uitvoer van het project.

3.4. Wat kan aangevraagd worden?

In deze subsidieronde kan maximaal € 40.000,– subsidie worden aangevraagd. De maximale looptijd van het project is 12 maanden.

Alleen activiteiten gericht op het uitvoeren van aanvullend, vergelijkend, integrerend en/of verdiepend onderzoek naar ME/CVS komen in aanmerking voor subsidie. Daarbij moet gebruik worden gemaakt van bestaand biologisch materiaal en/of data uit de 17 lopende onderzoeksprojecten. Activiteiten die niet primair bijdragen aan dit doel worden niet gehonoreerd. De volgende voorbeelden van activiteiten kunnen in aanmerking komen voor financiering vanuit deze subsidie, mits zij worden uitgevoerd op basis van eerder verzamelende data en/of biologisch materiaal uit 2 of meer lopende onderzoeksprojecten:
- Verwerken en analyseren van biologische monsters (zoals bloed, weefsel, urine en feces);
- Isolatie en karakterisering van DNA, RNA en eiwitten;
- Celkweek en celbiologische experimenten;
- Bioinformatica-analyses;
- PCR-, qPCR- en sequencingexperimenten;
- Flowcytometrische experimenten;
- ELISA- en overige biomarkeranalyses;
- Immunohistochemische analyses en microscopie;
- Analyse van patiëntgegevens en registratiedata;
- Statistische analyses;

- Analyse van bestaande genomische, proteomische en metabolomische gegevens;
- Voorbereiding van datasets ten behoeve van integratie van verschillende databronnen;
- Wiskundige modellering;
- Machine learning- en AI-toepassingen.

Bovenstaande lijst is niet uitputtend en het financieren van andere activiteiten dan hier vermeld is mogelijk.

De volgende overige activiteiten kunnen worden gefinancierd vanuit de subsidie:
- Alleen kosten gemaakt tijdens de looptijd van het project mogen worden opgegeven. Kosten voorafgaand aan of na afloop van de looptijd zijn niet subsidieerbaar/declarabel. Btw wordt alleen vergoed voor zover de begunstigde geen btw-aftrek heeft. En wanneer dit onderdeel uitmaakt van de kosten van de aanvrager.
- Communicatie- en implementatieactiviteiten: reserveer minimaal 3% van uw projectbudget hiervoor. Neem dit op in de begroting van de subsidieaanvraag. Activiteiten gericht op kennisdeling, zoals het maken van podcasts, webinars of denktanks of het organiseren van congressen, kunnen alleen vanuit het communicatie- en implementatie budget worden gefinancierd. De activiteiten en/of producten die vanuit het communicatie- en implementatiebudget worden gefinancierd dienen te worden gerapporteerd aan ZonMw via het impactverslag.
- Kosten voor Open Access publicatie, als volgens de volledig gouden Open Access route gepubliceerd. Dit kan tot een maximum van € 5.000,–. Het bedrag is onderdeel van het totaal aangevraagde bedrag, en kan in de projectbegroting onder de post ‘Open Access’ worden opgenomen. Zie voor meer informatie paragraaf 5.1 ‘Verplichtingen’, onder ‘Herbruikbare kennis uit subsidies’.

De subsidie kan **niet** gebruikt worden voor:
- Activiteiten gericht op het verkrijgen van nieuw biologisch materiaal en/of gegevens;
- Activiteiten gericht op de inclusie van nieuwe patiënten;
- Activiteiten gericht op het opzetten en/of onderhouden van (de infrastructuur) van een bio-/databank;
- Afschrijving van bestaande apparatuur;
- Tegemoetkoming in overheadkosten;
- Outsourcing van werkzaamheden of inhuur van externe partijen.
- Onderzoek naar psychosociale interventies, gedragsinterventies en psychotherapeutische behandelmethoden.

In deze subsidieronde wordt geen subsidie toegekend aan aanvragen met een overlappende of vergelijkbare doel- of vraagstelling. Als de doel- of vraagstelling overlapt wordt alleen de eerst ingediende aanvraag gehonoreerd. Deze aanvraag moet wel voldoen aan de gestelde voorwaarden en criteria.

3.5. Het opstellen en indienen van de aanvraag

- Vul in Mijn ZonMw het aanvraagformulier in en voeg de verplichte bijlage (de begroting) toe. Dit vormt samen de subsidieaanvraag. De subsidieaanvraag dient u in vóór het verstrijken van de deadline.
- De startdatum van het project ligt na de datum van versturen van de beschikking (zie paragraaf 4.4 ‘Besluitvorming’).
- Schrijf de subsidieaanvraag in het Nederlands of in het Engels.
- Begroting volgens het verplichte format Begroting Overige Instellingen.
- Maximaal 2A4-pagina’s met figuren en tabellen als bijlage.
    - Let erop dat alle bijlagen in 1 document worden samengevoegd. Er kan slechts 1 bijlage worden toegevoegd in Mijn ZonMw.

3.6. Voorwaarden voor indiening

ZonMw toetst uw subsidieaanvraag op onderstaande voorwaarden voor indiening. Alleen als uw aanvraag aan deze indieningsvoorwaarden voldoet wordt deze beoordeeld. Wanneer u een administratieve fout heeft gemaakt bij het indienen – bijvoorbeeld omdat u een verkeerd document heeft toegevoegd – krijgt u 48 uur de tijd om deze fout te herstellen, zodat u alsnog kunt voldoen aan de voorwaarden voor indiening. We vragen u om hier na de indiening beschikbaar voor te zijn.
- De subsidieaanvraag is volledig en ingediend via Mijn ZonMw vóór de gestelde deadline.
- De subsidieaanvraag is in het Nederlands of in het Engels geschreven.
- De hoofdaanvrager en medeaanvrager(s) voldoen aan de in paragraaf 3.1 gestelde voorwaarden.
- De startdatum van het project ligt na de datum van het uiterlijk versturen van de beschikking. De beschikking wordt uiterlijk 8 weken na indiening van de aanvraag verstuurd.
- Het voorgestelde project heeft een looptijd van maximaal 12 maanden.

Let op dat de start- en einddatum kloppen met de looptijd van het project.
- Het aangevraagde subsidiebedrag is maximaal € 40.000,–.
- Alle vereiste bijlagen (de begroting) zijn compleet en volgens de instructies en voorwaarden van deze subsidieoproep opgesteld en ingediend. De hoofdaanvrager is verantwoordelijk voor de juistheid van de begroting. Als de begroting niet klopt of de totaalbedragen niet overeenkomen, voldoet de aanvraag niet aan de voorwaarden en wordt deze op grond hiervan afgewezen.
    - De begroting is volledig ingevuld volgens het format Begroting Overige Instellingen kloppend en ondertekend.
    - De totaalbedragen in het aanvraagformulier moeten overeenkomen met de totaalbedragen in het begrotingsformat.

3.7. Subsidievoorwaarden

Bij het aanvragen van een subsidie bij ZonMw zijn de Algemene subsidiebepalingen ZonMw 2026 en het Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek 2008 van toepassing.

Cofinanciering is in deze subsidieoproep niet verplicht maar het is wel mogelijk om cofinanciers toe te voegen.

4. Beoordelingsprocedure

4.1. Procedure

Subsidieaanvragen worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst. De datum waarop de subsidieaanvraag is ingediend, is de datum van binnenkomst. Het kan voorkomen dat het totale beschikbare subsidiebudget (het subsidieplafond) al voor de deadline op is. In dat geval sluit de subsidieoproep eerder. Dit wordt via de website van ZonMw bekend gemaakt.

4.2. In behandeling nemen van de subsidieaanvraag

Zo snel mogelijk nadat u uw subsidieaanvraag heeft ingediend, hoort u of ZonMw uw subsidieaanvraag in behandeling neemt. ZonMw bepaalt dit aan de hand van de indieningsvoorwaarden. Alleen als uw subsidieaanvraag aan deze voorwaarden voldoet, kan ZonMw deze in behandeling nemen. Houd er rekening mee dat ZonMw u binnen 2 weken na indiening van de subsidieaanvraag kan benaderen om eventuele administratieve correcties door te voeren om (alsnog) te voldoen aan de voorwaarden voor indiening. U krijgt 1 keer de gelegenheid om correcties door te voeren. Hiervoor krijgt u eenmalig 48 uur de tijd vanaf verzending van het verzoek om herstel vanuit ZonMw.
De datum en het tijdstip waarop de gecorrigeerde subsidieaanvraag is ingediend, bepaalt de datum van binnenkomst en dus de volgorde van binnenkomst.

4.3. Beoordeling

Subsidieaanvragen worden op volgorde van binnenkomst beoordeeld aan de hand van de kwaliteits- en relevantiecriteria. Bureaumedewerkers van ZonMw beoordelen of de subsidieaanvraag aan elk beoordelingscriterium voldoet. Zij checken ook of aan alle subsidievoorwaarden is voldaan. Alleen subsidieaanvragen die aan alle beoordelingscriteria en subsidievoorwaarden voldoen, kunnen worden toegekend.

4.4. Besluitvorming

Aanvragers ontvangen uiterlijk 8 weken na indiening van de subsidieaanvraag een beschikking. In de beschikking staat beschreven of de subsidieaanvraag wordt toegekend of op basis van welke criteria en/of subsidievoorwaarden de subsidieaanvraag wordt afgewezen.

4.5. Beoordelingscriteria

Hieronder staan de kwaliteitscriteria en relevantiecriteria. Tijdens de beoordeling wordt bepaald of subsidieaanvragen aan deze criteria voldoen.

4.6. Kwaliteitscriteria

Doel

- Het doel van de aanvraag is helder en concreet geformuleerd en resulteert in een concrete en toetsbare wetenschappelijke vraagstelling die betrekking heeft op een fundamentele kennisvraag over het ontstaan, het verloop en/of de onderliggende werkingsmechanismen van ME/CVS.

- De aanvraag beschrijft duidelijk hoe data en/of biologisch materiaal uit verschillende projecten worden gecombineerd, vergeleken en/of gezamenlijk geanalyseerd.
- De beoogde resultaten en eventuele eindproducten zijn concreet beschreven.
- De aanvraag draagt aantoonbaar bij aan het verkrijgen van nieuwe inzichten in ME/CVS en/of aan de ontwikkeling van nieuwe hypothesen, onderzoeksvragen of aanknopingspunten voor toekomstig onderzoek op het gebied van diagnostiek en behandelingen.

Plan van aanpak

Het plan van aanpak maakt aannemelijk dat het doel kan worden bereikt en beschrijft hoe resultaten worden geïmplementeerd. Daarnaast wordt toegelicht op welke manier de doelgroepen en/of stakeholders bij het project worden betrokken. In het plan van aanpak staan de volgende elementen beschreven:
- De (werk)hypothese, activiteiten, werkwijzen en methoden die worden ingezet voor de uitvoering van het project;
- Welke aanvullende, verdiepende, integrerende en/of vergelijkende analyses worden uitgevoerd op bestaande data, biologisch materiaal en/of onderzoeksresultaten uit ten minste 2 lopende onderzoeksprojecten;
- Welke bestaande data en/of biologisch materiaal worden gebruikt en uit welke biobank/project deze afkomstig zijn;
- Hoe de verkregen resultaten uit de gebruikte datasets en biologisch materiaal vindbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld met een persistent identifier zoals een doi-code;
- Tijdpad;
- Rol- en taakverdeling;
- Hoe de doelgroep en/of stakeholders (inclusief ervaringsdeskundigen) betrokken zijn bij het project;
- Haalbaarheid met betrekking tot menskracht, tijd, financiën en beschikbaarheid van data en/of biologisch materiaal.

Projectgroep

De projectgroep heeft de expertises in huis die nodig zijn voor de uitvoering van het project. In het aanvraagformulier moet u de expertises en ervaringen van de projectgroepleden per projectgroeplid toelichten bij onderdeel ‘2.1 projectgroepleden’. Hiervoor moet bij onderdeel ‘1.4 Extra projectleden’, ‘Ja’ aan gevinkt worden.

Begroting

In de begroting staat beschreven wie welke kosten maakt. Deze kosten staan in verhouding tot het plan van aanpak en de te uitvoeren activiteiten. De begroting sluit aan op de begrotingsvoorwaarden in de subsidieoproep.

4.7. Relevantiecriteria

Aansluiting subsidieoproep

In de subsidieaanvraag is beschreven hoe de subsidieaanvraag aansluit bij het doel van de subsidieoproep.
- De aanvraag beschrijft hoe het project bijdraagt aan een van de programmadoelstellingen.
- De aanvraag betreft onderzoek naar ME/CVS. Onderzoek dat gericht is op chronische vermoeidheid als gevolg van andere ziekten of aandoeningen dan ME/CVS valt hier niet onder. Symptomen die passen bij ME/CVS als gevolg van of gerelateerd aan andere vergelijkbare aandoeningen (bijv. post-COVID) kunnen alleen onderzocht worden in relatie tot ME/CVS.
- De aanvraag maakt gebruik van bestaande data en/of biologisch materiaal uit 2 of meer gehonoreerde projecten uit de eerste of tweede biomedische ronde van het ME/CVS programma.
- De aanvraag omvat analyses waarbij data en/of biologisch materiaal worden gecombineerd, vergeleken en/of gezamenlijk geanalyseerd.
- De aanvraag betreft aanvullend, verdiepend, integrerend en/of vergelijkend onderzoek naar het ontstaan, het verloop en/of de werkingsmechanismen van ME/CVS.

Doelgroepen en stakeholders

Er is beschreven op welke manier de resultaten van het project relevant zijn voor welke doelgroepen en/of stakeholders, en wat de meerwaarde van het onderzoek is voor de ME/CVS patiënt.

5. Vervolg en verplichtingen

5.1. Verplichtingen

Als een subsidieaanvraag wordt toegewezen, ontvangt de aanvrager een positieve beschikking. ZonMw maakt het volledige subsidiebedrag over rond de startdatum van het project. Bij het ontvangen van de subsidie horen ook verplichtingen. U moet daarom bij de uitvoering van uw project aan onderstaande voldoen:

- **Start- en einddatum**
  Het project moet uiterlijk 1 maand na de verzenddatum van de beschikking starten. Alleen in bijzondere gevallen kan hiervan worden afgeweken. Neem hiervoor binnen de termijn van 1 maand contact op met uw contactpersoon bij ZonMw.
- **Meldingsplicht**
  Voor deze subsidie vraagt ZonMw geen voortgangsrapportages op. Hier staat wel een meldingsplicht tegenover. Dit betekent dat wanneer er wijzigingen in het project of de planning optreden, u verplicht bent deze wijzigingen tijdig aan ZonMw te melden. Gebruik hiervoor het wijzigingsformulier in Mijn ZonMw of meld de wijziging bij het programmateam via mecvs@zonmw.nl. Mocht blijken dat niet voldaan is aan de meldingsplicht, dan kan dit gevolgen hebben voor de hoogte van het verleende subsidiebedrag.
- **Bewijs van prestatielevering**
  Voor deze subsidieronde worden de subsidies eerst verleend en pas vastgesteld als de activiteiten zijn afgerond. Verantwoording vindt plaats na het einde van de looptijd van het project. De verantwoording gaat alleen over de prestatie. Het is niet verplicht om een uitgebreide financiële administratie bij te houden, maar u moet wel stukken bewaren als bewijs dat de activiteiten waarvoor subsidie is aangevraagd zijn uitgevoerd zoals aangegeven in de aanvraag. 2 weken voor de einddatum van het project wordt een taak opengesteld in Mijn ZonMw om een Bewijs van prestatielevering in te dienen. Deze moet binnen 10 werkdagen na het verstrijken van de einddatum ingediend zijn. U wordt gevraagd 1 of meerdere van de volgende voorbeelden in te dienen:
  - Facturen met onderliggende specificaties van de uitgevoerde analyses;
  - (Tussentijdse) onderzoeksrapporten/rapportages;
  - Analyseverslagen van laboratoriumonderzoeken;
  - Datasetbestanden die zijn geproduceerd en/of geraadpleegd (doi-links of de persistent identifier);
  - Statistische analyse-output;
  - Publicaties, pre-prints of manuscripten die uit het onderzoek voortkomen.

  Als bij de eindcontrole blijkt dat de activiteiten niet of niet geheel zijn verricht en u dit niet tijdig heeft gemeld, kan ZonMw de subsidie op nihil vaststellen.
- **Herbruikbare kennis uit subsidies**
  Om de resultaten toegankelijk en bruikbaar te maken voor iedereen, verwacht ZonMw van projectleiders dat zij hun resultaten zoveel mogelijk beschikbaar stellen. Denk hierbij aan artikelen, metadata, data, presentaties, trainingen, protocollen, posters, boeken, onderzoekssoftware en aanbevelingen. Alle wetenschappelijke artikelen, die voortkomen uit ZonMw gefinancierd onderzoek, moeten direct Open Access beschikbaar te zijn. De onderliggende data en/of niet numerieke resultaten die ten grondslag liggen aan de conclusies van de publicaties, moeten gelijktijdig met de publicatie zo openbaar mogelijk worden gemaakt.
- **Verklaringen en vergunningen**
  Voor de start van het project moet aan alle eisen voor het uitvoeren van het onderzoek worden voldaan. Denk bijvoorbeeld aan een positief oordeel van een erkende medisch-ethische toetsingscommissie (METC), de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO), een projectvergunning van de Centrale Commissie Dierproeven (CCD), of een vergunning op grond van de Wet op het Bevolkingsonderzoek (WBO).

5.2. Impactverslag

Na het verstrijken van de einddatum van het project vraagt ZonMw u te rapporteren over de resultaten en impact van het project in een impactverslag. U ontvangt voor het opstellen van dit impactverslag een taak in Mijn ZonMw.

De informatie uit het impactverslag wordt op de ZonMw-website gepubliceerd. Dit is van belang voor het delen van kennis en het vergroten van (maatschappelijke en/of wetenschappelijke) impact van de resultaten. Daarnaast evalueert ZonMw aan de hand van de impactverslagen wat de subsidieoproep aan kennis en impact heeft opgeleverd.

6. Contact en overige informatie

6.1. Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen over deze subsidieoproep contact op met:

Na(a)m(en) programmateam Babs van Haaren
Functie Programmasecretaris
Telefoon 070 349 54 10
E-mailadres mecvs@zonmw.nl

Voor informatie en advies over de ethische, juridische en maatschappelijke aspecten van wetenschappelijk onderzoek (zoals toestemmingsprocedures, richtlijnen en reglementen, wetgeving, gegevensbescherming, terugkoppeling van bevindingen, toetsing, en data delen) kunt u terecht bij de nationale ELSI Servicedesk.

6.2. Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van Mijn ZonMw, het online indiensysteem van ZonMw, contact op met de ZonMw-Servicedesk: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur via telefoon 070 349 51 78 of via servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij als dat nodig is telefonisch contact met u kunnen opnemen.

6.3. Informatiebijeenkomsten

ZonMw organiseert voor deze subsidieoproep 2 keer een online vragenuur. Deze vinden plaats op 17 december 2026 van 13.00 – 14:00 en op 14 januari 2027 van 11.00 – 12.00. Als u een uitnodiging wilt ontvangen voor het vragenuur kunt u mailen naar mecvs@zonmw.nl.

6.4. Downloads en links

- Wat dien ik in? | ZonMw (link naar begrotingsformat Begroting Overige Instellingen)
- Voorbeeld aanvraagformulier (dient enkel als voorbeeld, indiening via Mijn ZonMw)
- Subsidie aanvragen in 10 stappen
- Voorwaarden en verplichtingen
- Subsidies en samenwerking, bijdragen van derden
- Handleiding MijnZonMw
- Ondersteuning bij implementatie
- Programmatekst
- Programmapagina